

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG HETILAPHOZ

STABIL MŰKÖDÉSI KERETEK

A mezőgazdaság 2012-ben nehéz évet zárt, viszont tavaly és idén is jelentős uniós és hazai támogatási forrás állt, illetve áll az agrárágazat rendelkezésére. Akormány a szabályozórendszer, a gazdasági környezet alakításán túl kedvezményes hitelkonstrukciókkal segíti a szektor kiegyensúlyozott működését és finanszírozhatóságát. Komoly erőfeszítéseket tesz, hogy 2014 után is minél több uniós forráshoz jussanak hozzá a hazai gazdálkodók. Erről beszélgettünk Szentirmai Zoltánnal, a Vidékfejlesztési Minisztérium Agrárközgazdasági Főosztályának vezetőjével.

Mi jellemezte a mezőgazdaság 2012. évi helyzetét?

A vállalkozások pénzügyi eredménye tekintetében egyelőre még nem állnak rendelkezésre a Tesztüzemi Rendszer 2012. évi adatai, de már tudunk értékelni. A tavalyi év összképét - a termelési eredmények vonatkozásában - egyik legfontosabb növényünk, a kukorica vetésterületét érintő és a megtermékenyülés szempontjából a legrosszabbkor bekövetkezett súlyos légköri aszály befolyásolta. A rekordmagasságba szökő takarmányárak az abrakfogyasztó ágazatok, különösen a sertésartás költségeit emelték drasztikusan. Ez negatív hatással volt a megnövekedett termelési költségeket csak részben továbbhárítani képes feldolgozóipar teljesítményére is. Így az ágazat - a bruttó hozzáadott érték csökkenése

okán - nem tudott a 2011-es mértékben hozzájárulni az ország GDP-jéhez.

Azt is látni kell ugyanakkor, hogy a mezőgazdaság összkibocsátása 2012-ben - az előzetes adatok alapján - 2 183 milliárd Ft-ra növekedett az előző évi 2 168 milliárd Ft-hoz képest. Az EUROSTAT által rendszeresített mezőgazdasági számlarendszer adatai alapján a mintegy 0,7 százalékos mezőgazdasági kibocsátás-növekedés mögött a termelési volumen 11 százalékos csökkenése és a termelői árszínvonal 13,2 százalékos növekedése állt. A sertéságazatban jelzett problémák ellenére az állattenyésztés kibocsátásának értéke 10,3 százalékkal nőtt, a termelői árszínvonal 9,5 százalékkal, a volumen pedig mintegy 0,7 százalékkal nőtt. A növénytermesztés kibocsátásának értéke 4,5 százalékkal

„A kormányzat számos eszközzel segít az ágazat jobb finanszírozhatósága érdekében.”

Szentirmai Zoltán

csökkent, mivel a termelői árszínvonal 17,2 százalékos növekedése mellett a volumen - az említett vis maior események következtében - 18,5 százalékkal csökkent.

Az export-import adatok egészen más képet mutatnak. A kivitel a rekordnak számító 2011-hez képest tavaly forintban közel 20 százalékkal, euróban pedig mintegy 13 százalékkal 6,7 milliárd euróra emelkedett. Az import közel változatlan-sága mellett a külkereskedelmi többlet 810 millió euróval nőtt. Az is pozitív fejlemény, hogy az ágazatban a fizetett és nem fizetett munkaerő felhasználása az EU-n belül a legmagasabb mértékben, 3 százalékkal javult, míg az uniós foglalkoztatási átlag 0,5 százalékot esett vissza.

Mennyi és milyen szerkezetű támogatáshoz jutott hozzá a mezőgazdaság 2012-ben?

A támogatások szempontjából a 2012-es év figyelemre méltó eredményeket tud felmutatni, ami nagyban hozzájárult a kedvezőtlen időjárás és az elhúzódó európai pénzügyi-gazdasági válság hatásainak enyhítéséhez, és az ágazat külső körülményekhez képest jó teljesítményéhez. Az éves támogatásokat érdemes a zárszámadás január 1. és december 31. közötti pénzforgalmi megközelítéséhez képest eredmény szemléletben vizsgálni. Ez azt jelenti, hogy például a közvetlen támogatások esetében az egy gazdasági évhez tartozó kifizetéseket akkor is a tárgyévhez célszerű elszámolni, ha a kifizetés esetleg áthúzódik a következő év elejére. Eképp 2012-ben mintegy 630 milliárd Ft agrártámogatás került kifizetésre, melyből 500 milliárd uniós, és mintegy 130 milliárd nemzeti forrásból származik. A legnagyobb tétel, 306 milliárd Ft a közvetlen kifizetéseké, mely tartalmazza a SAPS-ot és az egyéb kiegészítő támogatásokat. Az EU által társfinanszírozott támogatások 240 milliárd Ft-ot, a nemzeti támogatások 61 milliárd Ft-ot, az EU által fizetett piaci támogatások pedig 20 milliárd Ft-ot tesznek ki.

Mi várható a 2013. évi mezőgazdasági támogatások esetében?

Terveink szerint a 2013-as évi támogatás a tavalyi rekord kifizetést is nagyjából 60 milliárd Ft-tal túl fogja szárnyalni, és meghaladhatja a 690 milliárd Ft-ot. A növekmény elsősorban a SAPS támogatás további emelkedésének lesz köszönhető, hiszen 2013-ban még nő a kifizethető közvetlen támogatás. A tervezett kifizetés meghaladhatja a 380 milliárd Ft-ot. A nemzeti támogatások tekintetében a tavalyi 61 milliárd Ft-tal számolunk. A top up lehetőségeink 2013-ban is megmaradnak, de csökkenő összeggel kell számolnunk az emelkedő SAPS és a kötelező moduláció okán. Az agrár-kár-enyhítési kassza a duplájára, 8,3 milliárd Ft-ra nő. A vidékfejlesztés tekintetében, mivel közelítünk a ciklus végéhez, értelemszerűen csökkenő, 2013-ban mintegy 218 milliárd Ft kifizetésével terveztünk. Az agrártámogatásoknak a minisz-

térium fejezetében meg nem jelenő elemei is vannak, melyeket akár hozzá is adhatunk a fenti számokhoz. Ilyen az idén jelentősen leegyszerűsített gázolaj jövedéki adó visszatérítési rendszer - amely révén 20 milliárd Ft-ot meghaladó támogatás kerül a gazdákhöz, valamint az őstermelők adókedvezménye. Fontos megemlíteni a Magyar Fejlesztési Bank piacnál lényegesen alacsonyabb kamatozású hiteleit, és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) támogatási elemet is tartalmazó kedvezményes kezességeit. Mindezt figyelembe véve az ágazat tágabb értelemben vett támogatása 700 milliárd Ft felett várható.

Milyennek látja az agrárágazat hitelezésének főbb jellemzőit és általános problémáit?

Az ágazat hitelezhetőségének, a hitelezési hajlandóságnak számos összetevője van. Remélhetőleg fokozatosan enyhül a pénzügyi intézetek túlzott kockázatkerülő és a kihelyezéseket sok esetben a fedezeti követelmények oldaláról túlbiztosító magatartása. Az ágazat reálfolyamatainak stabilizálódása, a pénzügyi transzferek emelkedő színvonala, a termelésből fakadó kockázatok hatékonyabb kezelése, a feketegazdaság ellen tett hathatós intézkedések és a hosszabb távú tervezés perspektívája a közzgazdasági szabályozórendszeren keresztül a gazdálkodás jövedelmbiztonságát is erősíti. Mindez szükségszerűen a banki kockázatok mérséklésén keresztül a hitelezési hajlandóságban is meg fog jelenni. Ugyanakkor a következő tervezési ciklus vidékfejlesztési programjainak elindulásáig a támogatott agrárberuházások színvonala nagyságrenddel nem növelhető, így a fejlesztési típusú hitelekről mindinkább a forgóeszköz-finanszírozás, a folyószámlahitelezés és a támogatás előfinanszírozása irányába tevődik át a pénzügyi hitelezés.

A kormányzat milyen eszközöket vet be a finanszírozási problémák megoldásában?

A kormányzat számos eszközzel segíti az ágazat jobb finanszírozhatóságát. A szabályozórendszer és a makrokörnyezet fent említett alakításán túl elsősorban a Magyar Fejlesztési Bankkal közösen kialakított kedvezményes, és a kereskedelmi bankok számára refinanszírozott konstrukciók formájában. Az AVHGA kezességvállalása mellett elérhető hiteltermékekre is szeretnénk felhívni a figyelmet. Szinte nincsen olyan támogatott agrárhitel, amit az elmúlt két évben ne alakítottunk volna át, ne tettünk volna még kedvezőbbé. Ilyen az MFB - minisztérium által kamattámogatott - agrár-forgóeszköz hitelprogramja. A közeljövőben hasonló forgóeszköz-hitelprogramot szándékozunk indítani az élelmiszer-feldolgozók részére is. Az MFB agrárfejlesztési hitelprogramja most egészül ki egy kedvezményes termőföld vásárlási elemmel. A TÉSZ forgóeszköz hitelprogramot az egyéb ágazatokban tevékenykedő termelői cso-

portokra is ki szeretnénk terjeszteni. A kedvezményes élelmiszeripari bankgarancia program az élelmiszer-feldolgozók számára áll nyitva. A családi gazdaságok és az őstermelők könnyített fedezet és kamattámogatás mellett igényelhetik az Agrár Széchenyi Kártya szabad felhasználású folyószámlahitelt. Az elemi kárt szenvedett termelőknek az MFB Agrár Forgóeszköz Vis Maior Hitelprogram és a kamatmentes Fagykár Forgóeszköz Hitelprogram segít. Nyújtunk támogatást a mezőgazdasági gépek lízingeléséhez. A közraktári törvény várható módosításán keresztül a javuló vagyonsbiztonság a közraktári hitelek felfutását eredményezheti. Dolgozunk a termőföld fedezeti értékét meghatározó szabályok felülvizsgálatán, ami a jelzáloghitelvést fogja segíteni. Az állami tulajdon növelése a bankrendszerben különösen a takarékszövetkezeti szektor hitelezésének erősítéséhez járulhat hozzá.

Mi rajzolódik ki az EU Közös Agrárpolitikájának 2014 utáni reformjával összefüggésben?

A 2014 utáni KAP-ot érintő legfontosabb, és az agrártámogatásokról szóló jogszabályok sikeres lezárásához nélkülözhetetlen döntés az uniós 2014-2020-as költségvetési kereteit meghatározó megállapodás, mely legkorábban a 2013. februári kormányfői csúcson várható. Ezt követően a KAP reform nagyajánlatokról szóló tárgyalások is felgyorsulhatnak, az ír uniós elnökség június végére már megállapodással számol. Az összetett tárgyalási folyamat sikeréhez a Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament egyetértése egyaránt szükséges. A Bizottság költségvetési javaslata a közvetlen támogatások esetében Magyarországnak a 2013-as támogatási keretünkhöz hasonló pozíciót biztosítana. A vidékfejlesztés tekintetében még homályosabb a kép, hiszen a források mértékéről csak a költségvetési alku végső szakaszában születhet döntés. Célnk, hogy pozícióink ezen a területen se romoljanak. A támogatási rendszer elemeiről szóló javaslat érdemi tárgyalása már javában zajlik. Ami már biztosnak látszik: 2014 átmeneti év lesz, ami a közvetlen támogatásoknál azt is jelenti, hogy az új, támogatási jogosultságokon alapuló és zöldítési kötelezettséget is magában foglaló támogatási rendszer csak 2015-ben indul. A részletekről még nincs megállapodás. A magyar érdekek érvényesítésére a legfontosabb területeken (például a támogatási jogosultságok értékének differenciálása, a termeléshez kötés legalább 10 százalékos szinten történő rögzítése, a fiatal gazdák kiemelt és a kis gazdaságok egyszerűsített támogatása, a zöldítés ésszerűsítése és a nemzeti tartalék felhasználása esetében) nincsenek rossz esélyeink. A vidékfejlesztési területen a tervezés gőzerővel folyik, a készülő program új elemei közül egy területet ezúton is szeretnénk kiemelni. A mezőgazdasági kockázatkezelés miután átkerül a II. pillérbe, a biztosítási díjtámogatások mellet egy új, nagyon várt jövedelemstabilizációs eszköz bevezetésére is lehetőség adódik.

AZ INTEGRÁCIÓ ERŐSÍTÉSE, AKTÍVABB HITELEZÉS

Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség (OTSZ) 2012. májusi közgyűlésén új stratégiát fogadott el, amely az integráció erősítését tűzte ki célul. A tervek szerint az OTSZ 105 tagszervezete egységesíti termékínálatát és arra törekszik, hogy valamennyi tagszervezet csatlakozzon a Takarékpont hálózathoz - fejtette ki a Varga Antal, a szervezet ügyvezetője a Világgazdaság 2013. január végi számában.

Az átállás az elképzelések szerint fokozatos lesz, és több lépcsőben megy végbe, alkalmazkodva a helyi sajátosságokhoz. Mindez a takarékszövetkezeti termékpaletta homogenizálódását is maga után vonja: mind a kínálat, mind az árazás sok tekintetben hasonlóbbá válik. Ehhez kapcsolódik a takarékszövetkezeti informatikai rendszerek korszerűsítése, az ügyfelek számára javulhat a takarékszövetkezeti fiókok közti átjárhatóság. Az OTSZ

a hitelezésben is egységesíteni szeretné a folyamatokat, így ahol lehet, pontozásos elven működő rendszert vezetnének be. Ugyanakkor az egyedi, vagy nagy ügyleteknél továbbra is megmaradhat a helyi takarékok nagyobb önállósága, hiszen az adott projektet/ügyfelet azok ismerik leginkább.

A takarékszövetkezetek fontos szerepet kívánnak vállalni a kisvállalkozói hitelezés fel lendítésében, szem előtt tartva azt, hogy a hitelügyletek megtérülése biztosított legyen. A lakossági forintbetét piaci 16 százalékos részesedés ugyanis nem csak lehetőségeket jelent a takarékok számára, hanem komoly felelősséget is. Az OTSZ a 2012. évihez hasonlóan a takarékszövetkezetek piaci szerepének érezhető növekedésére számít ebben az évben is.

A takarékszövetkezetek az elmúlt években több, elsősorban a fiatalabb korosztálynak szánt lakossági termékkel is megjelentek a piacon (például az érintés nélküli fizetést lehetővé tévő karóra, speciális bankszámla konstrukció kidolgozása). A fiatalok takarékokhoz vonzása továbbra is kiemelt cél, amelynek több eszköze van: a nekik szóló termékek és a jól hasznosítható információ. Az utóbbit szolgálja az a pénzügyi ismereteket oktató DVD, amelyet az ország ezer középiskolájába juttattak el.

A takarékszövetkezeti szektor a pénzügyi szolgáltatók azon szűkebb körébe tartozik, amely az előzetes adatok alapján 2012-ben növelni tudta eredményét. A 2013-ban bevezetett tranzakciós illeték természetesen kedvezőtlenül hat a nyereségtermelő képességre. A szabályozás körül is maradt néhány tisztázatlan kérdés: így az, hogy a folyószámlahiteleknél, mint például a kkv-szektorra szabott Széchenyi Kártyánál minden egyes lehívásnál és feltöltésnél jelentkezik-e az illeték, ami jelentős terhet ró a hitelintézetre. Az OTSZ az ilyen és hasonló ellentmondások mihamarabbi tisztázására törekszik.

A Magyar Fejlesztési Bank kisebbségi tulajdonosként a Takarékbankban több kedvező hatással jár mind a takarékok, mind a fejlesztési bank számára. A takarékok közel 1400 fiókos hálózatukkal még aktívabban kapcsolódhatnak be az MFB termékeinek értékesítésébe, az eddigieknél sokkal szélesebb körű elérhetőséget biztosítva. Egyúttal a takarékok intenzív szerepet vállalhatnak az MFB-hez tartozó vállalkozások kiszolgálásában is.

Széchenyi Agrár kártya
„Jövet-menet”

BusinessCard Takarékbank
KÁRTYA
MasterCard

MAGYAR TAKARÉK
A HAZAI BANK

Egy mozgásban lévő bank,
a mozgásban lévőknak

www.magyar-takarék.hu

A KUKORICAFÖLDTŐL A GYÜMÖLCSÖS JOGHURTIG

Gyerekkorában is az állatok körül forgott, saját bevallása szerint ma sem tud állatok nélkül létezni Cseprekál István ráckeresztúri mezőgazdasági vállalkozó, pedig lehet, hogy csupán növénytermesztéssel nyugodtabb életet élhetne, akár biztosabb jövedelemhez is juthatna. Sokan választanák ezt a megoldást, de ő sokszor nem kis kockázatot vállalva fejleszti az állattenyésztést, kiépítve a termelési vertikumot a szántóföldtől a feldolgozott élelmiszerig.

Egymásra épülő és növelhető vállalkozás alapjait rakta le Cseprekál István. A folytatás nem kétséges, hiszen mellette dolgozik a fia, akivel együtt irányítja a gazdaságot.

- Én állattenyésztő agrármérnök vagyok, a fiam is az. A fiam két éve végzett a Kaposvári Egyetemen, de korábban is itt tevékenykedett, mondhatom gyerekkorában „megfertőződött” a gazdálkodással, azon belül az állattenyésztéssel - mutatja be a családi vezetést Cseprekál István. - 1200 hektáron gazdálkodunk. A „családi” vállalkozásunkban a növénytermesztésre építve jelentős állattenyésztést folytatunk. A tehenészetben termelt tejet a saját üzemünkben feldolgozzuk, s nemsokára tojással is megjelenünk a piacon, most épül a baromfitelepünk. Mivel a növénytermesztés elsődleges célja az állatállomány takarmánnyal való ellátása, természetes, hogy - a vetésszorgó követelményeinek figyelembe vételével - az abrak-, illetve tömegtakarmányok termeléséhez igazítjuk a vetésszerkezetet. Így búza, árpa, kukorica, napraforgó, kerül a földbe, e mellett van még rétet legelő, kaszáló is. Az állatállomány igényét saját termelésből

elégítjük ki, az azon felüli terményt értékesítjük, a napraforgó pedig egyértelműen a gyorsabb értékesítés által a bevétel növelését szolgálja. Itt rögtön meg kell jegyezni, hogy a múlt évi aszály nagyon bekeményítette a gazdálkodást. Olyan rossz évünk volt, hogy még a saját takarmánybázis előteremtése is veszélybe került, ami azt jelenti, hogy a gazdasági abraktól a tömegtakarmányig minden nagyon ki van centizve, grammozva, hogy az új termésig kitarson.

Mindezt nem lehet könnyű pénzügyileg finanszírozni. Milyen banki háttérrel rendelkezik a vállalkozás?

- Hat éve a Dunaföldvár és Vidéke Takarékszövetkezet partnerei vagyunk. Korábban egy nagy kereskedelmi banknál vezettük a számlánkat, de azt tapasztaltuk, hogy a bank nem érzi pontosan a mezőgazdasági termelés gazdasági ritmusát, jellegzetességeit, ezért kerestünk más lehetőséget, így találkoztunk a takarékszövetkezettel. Ez a pénzintézet - gondolom már csak azért is, mert vidéki környezetben ténykedik, sok agrárügyféllel

rendelkezik - nagyon reálisan látja a mezőgazdasági termelést, rugalmasan alkalmazkodik az ágazat sajátosságaihoz. Márpedig nekünk a rugalmasság, az idő létkérdés. Ezt mi ebben a takarékszövetkezetben megtaláltuk.

Ekkora gazdaságot csak pályázatok segítségével lehetett fejleszteni. Tehát döntő szerepe volt és van a támogatásnak. Erről a következőket mondta Cseprekál István.

- A növénytermesztés fejlesztését alapvetően pályázatok segítségével oldottuk meg, ami praktikusán erőgépek, kombájnok beszerzését jelentette. Mondhatom, hogy ez az ágazatunk jól gépesített. Ami most nagy lépést jelent, az a 2011-ben elnyert két komoly pályázat. Egyet a szárító felújítására nyertünk: 75-80 milliós beruházásról van szó, amiből 37 millió a támogatás, 20% a saját erő, a többi hitel.

A másik pedig egy komplett csomag az EMVA keretében a szarvasmarha, a sertés, a baromfi technológia felújítására. Komoly önerő és banki hitel kellett hozzá, hiszen a beruházás költsége 250 millió forint körül alakul, 106 millió forint a támogatás, 40 millió a saját erő, s 100 millió forint a hitelvonzata. A takarékszövetkezet hitele mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességvállalása áll. E nélkül nem tudtunk volna elindulni a beruházásokkal. A szarvasmarhatelepen új istállók, utak építése, trágyatároló létesítése szerepel a pályázatban. Egy takarmánytároló és daráló létesítését is vállaltuk. A sertés ágazatnál a korábbi épületek felújítására és új technológia beépítésére nyertünk támogatást. A ma legkorszerűbb technológiát valósítottuk meg, az egész számítógépes rendszeren alapul, automatikus vezérlésű az etetés, a szellőztetés stb. Eddig nem foglalkoztunk baromfival, most épül az új telep, s rövidesen indítanánk

„A takarékszövetkezet hitele mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességvállalása áll, ami nélkül nem tudtunk volna elindulni a beruházásokkal.”

Cseprekál István

ezt az ágazatot is. Próbaként egy tízezres tojóállományt telepítünk korszerű „EU-konform” technológiával, abszolút állatbarát körülményeket teremtve. Már megkezdjük az épületek kivitelezését.

Mindez merész vállalkozásnak tűnik, különösen most, amikor köztudottan gyenge az állattenyésztés jövedelmezősége. Mi az optimizmus alapja? - kérdeztük a vállalkozót.

- Mi mindent átgondoltunk. Merész vállalkozásnak tűnik, de nem lehetetlen. Kétségtelen, hogy egy dologgal nem kalkuláltunk: a múlt évi katasztrofális időjárással, ami bár nem veszélyezteti a beruházásokat, de teljesen kifeszíti a költségvetésünket. Már fizetnünk kell a kamatokat. Ebben a helyzetben minden nap számít, ezért nagy segítség lenne minden gazdálkodónak, ha a támogatás összegét is a korábbinál rövidebb idő alatt kapnánk meg, mert ha például hat hónapot kell várni a kifizetésre, akkor például a 40%-os támogatási intenzitás valószínűleg akár 25-30%-osra olvadhat. Az optimizmusról szólva a következőket kell látni. Összesen 500 körüli szarvasmarhánk van, amiből 200 a tehén, a többi üsző és hízómarha, mert a bikaborjakat is megtartjuk, s meghizlaljuk. Naponta 3000-3500 liter tejet termelnek, ami éves szinten egymillió litert jelent, ezt szeretnénk másfél millió literre emelni. Közel állunk ehhez, mert a következő hónapokban az üszőellések következtében napi 4500 liter tej várható. A tej 30%-át folyadéktejnek dolgozzuk fel, a többiből tejföl, túró, ízesített joghurt és többféle sajt készül. Az üzem közel húsz éve működik. Az értékesítés megoldott, nagyobb részben megvan a saját bolthálózatunk, piacaink, így bennünket nem érint a felvásárlási ár ingadozása, az ebből eredő bizonytalanság. Stabilmak mondható a szarvasmarhatartás, mert nincs kiszolgáltatva a külső hatásoknak, és - nem utolsósorban - a feldolgozás és a kereskedelem haszna is itt csapódik le. Tehát a vertikum kiépítettsége kiszámítható biztonságot nyújt.

- Sertést saját erőből nem tudnánk és nem is szabadna tartani, hiszen a 70 ezer forintos kukorica ár mellett az értékesítési ár, ami kilónként 350 forint és 400 forint közötti kiszámíthatatlan ingadozást mutat, teljes öngyilkosságot jelentene. De az épületeink megvoltak, én pedig egy állattenyésztő vénajú ember lévén, nem hagytam annyiban, olyan megoldást kellett keresni, amellyel hasznosíthatom az istállókat, de csökkentem, vagy kizárom a kiszolgáltatottságot. Az volt a célom, hogy megmentssem az enyészettől a sertésste-

lepet, amiben erősített az is, hogy pályázatot lehetett nyerni, s bízni a jövőben, mert a kormányzat is azt akarja, hogy hat millió sertés legyen. Akkor - gondoltam - vágjunk bele, de minimálisra csökkentjük a külső bizonytalanságot. Ezt csak úgy sikerül elérni, hogy most bérhízalást vállalunk. A Bonafarm cégcsoportnak hízalunk a 2300 férőhelyen, ami 100 napos hízalási időt számítva évi több mint ötezer sertést jelent. A Bonafarm kihelyezi a hízóalapanyagot, a takarmányt, s a ráhízalt kilóra fizet. Így valami kis haszon marad ezen is, amit biztonságosan megkapunk. Ami nem sok, de mindig realizálódik valamennyi nyereség. A lényeg: az épületek nem lettek az enyészetté, mint sok helyen az országban, s korszerű technológiával felújíthatjuk a telepet. Bízunk abban, hogy ez a jövőben is működni fog. Az már a fejlődést jelenti, hogy elkészült egy 200 kocás fiáztató. Most tárgyalunk a Bonafarm szakembereivel arról, hogy már nem hízó alapanyagot, hanem kocákat helyeznének ki, s az itt született malacokat hízalánánk fel.

Hogyan kerül ide egy teljesen új ágazat, a tojótyúk tartása?

- Abból indultunk ki, hogy alapvető élelmiszerre mindig szükség volt, van és lesz. Amint a tejet is megveszik az emberek, a tojást is. A többi matematika kérdése: ez olyan ágazat, ahol gyorsan forog a pénz. Tehénél öt év a generációs intervallum, a baromfinál ennek töredéke, nem beszélve arról, hogy minden nap van produktum, mindennap van árbevétel.

Ezzel még nem foglalkoztunk a gyakorlatban, egyelőre a számokra alapozzuk a döntésünket, s bízunk abban, hogy a korszerűen kiépített technológiával működni fog.

A juhtartásról kevés szó esett. Hogyan illik a vertikumba?

- Itt egészen más az eset. Van annyi legelőnk, hogy egy nyáj juhot el tud tartani. A juhtartás extenzív, a bárányszerű szezonális, de általában stabilmak mondható. Az igazsághoz tartozik, hogy annak idején ez a tevékenységünk tisztogató juhászatként indult, szérűskertek, udvarok legeltetésére, tisztántartására szántuk, de most már kinötte magát. Egyszerűen szeretjük. Egy merinó állomány, amit texel húsfajtával keresztezünk, s csak bárány előállítás, vagyis árutermelést szolgál.

Amint látható, a teljes vertikumok kiépítésében látják a lehetőséget.

Igyekszünk minden erővel csökkenteni a kiszolgáltatottságot. Egyrészt a több lábón állással, másrészt a teljes vertikumok kiépítésével. Ahhoz, hogy valóra váljanak az elképzeléseink, mindenképpen szükségünk van mindhárom vertikum hatékony működésére. Ami a legfontosabb, és sajnos növeli a kiszolgáltatottságunkat, az időjárás. Ha kedvező időjárás lesz az idén a növénytermesztésre, akkor a gondjaink enyhülnek. Maradjunk ennyiben, bízunk a jó termésben, és nagy adag szerencsére is szükségünk lesz.

VÁLTOZÁSOK AZ ÚMVP ÁLTALÁNOS VÉGREHAJTÁSI SZABÁLYAIBAN

A vidékfejlesztési miniszter 137/2012. (XII. 22.) VM rendelete alapján módosult az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet. Ez számos kisebb-nagyobb változással jár 2013-tól. Így például a kifizetési kérelmeket általában elektronikus úton kell benyújtani; finomodnak a gépkatalógusba történő felvétel szabályai.

A rendelet teljes szövege a www.kormany.hu honlapon olvasható el.

RENDELET AZ ÉLELMISZER ADALÉKOKRÓL

A hazai élelmiszer-előállítóknak is figyelemmel kell lenniük arra, hogy 2012 végétől az európai uniós tagállamokban - a korábbi irányelvekben történt szabályozás helyett - közvetlenül és kötelezően alkalmazandó EU rendelet (a Bizottság 231/2012/EU rendelete) szabályozza az élelmiszerekben felhasználható különböző élelmiszer-adalékanyagok tisztasági követelményeit. A jogszabály mellékletében található leírás egyebek közt tartalmazza az egyes adalékanyagok hivatalosan használható megnevezését, jelölve azok szinonimáit is, valamint maximális nehézfém tartalmát. Az élelmiszer-biztonság szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hogy kizárólag a hivatalos megnevezések, vagy az úgynevezett E-számok tüntethetők fel az élelmiszerek jelölésében.

AZ AGRÁR FORGÓESZKÖZ HITELPROGRAM 2013. ÉVI VÁLTOZÓ FELTÉTELEI

A csapadékhiányos időjárás 2012-ben kedvezőtlen hatást gyakorolt az élelmiszer-gazdasági vállalkozások jövedelmezőségére és likviditására. Ezért az agrártárca kezdeményezésére a kormány lehetővé tette, hogy a Magyar Fejlesztési Bank által működtetett, MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogramban a mezőgazdasági vállalkozások (beleértve az állattenyésztést, a halgazdálkodást folytató vállalkozásokat, valamint a baromfi-, nyúl-, sertés-, szarvasmarha ágazatban működő termelő cégeket) 2013. január 1-jétől a korábbiánál előnyösebb feltételekkel igényelhesék a forgóeszköz finanszírozásra és

tenyésztést vásárlásra szolgáló hiteleket. Az agrárminisztérium a hitel kedvezményes kamatához további, maximum 50 százalékos, de legfeljebb évi 4 százalékpontos kamattámogatást biztosít. Így a fizetendő kamat kb. 3,75 százalék/év szinten alakul. A kamattámogatás csekély összegű támogatásnak minősül, amely a már megkötött és a jövőbeli hitelek után is igényelhető lesz. A hitelek maximális türelmi ideje ugyanakkor egyről három évre, futamideje 3-ról 6 évre nő. A termelők által felvehető maximális hitelösszeg 250 millió forintról 500 millió forintra emelkedik. Az MFB kölcsön hitelkiváltásra is felhasználható.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezességek

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Kálmán Imre u. 20.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

ÚTMUTATÓ A MAGYAR TERMÉK RENDELETHEZ

A Vidékfejlesztési Minisztérium elkészítette azt az útmutatót, amely megkönnyíti az élelmiszer-vállalkozások számára az eredetre, származásra történő utalásokkal kapcsolatos jelölési nehézségek kezelését.

A rendelet szövegéhez készített részletes magyarázat mindamelllett, hogy megfogalmazza a felhasznált összetevőkkel kapcsolatos elv-

ásokat, az egyes összetevőkre vonatkozóan értelmezi az általános jelölési szabályokat is. (Az útmutató szövege megtalálható az elmliszterlanc.kormany.hu honlapon.)

A magyar termék rendeletben meghatározott három megnevezés - magyar termék, hazai termék, hazai feldolgozású termék, - valamelyikének feltüntetésével a fogyasztó informá-

ciót kaphat a termék összetevőinek eredetére, vagyis hogy azok kizárólag vagy részben származnak Magyarországról, vagy csak a feldolgozás történt Magyarországon. A magyar termék minősítést vagy bármely más, az élelmiszer magyar származását tartalmazó állítást kizárólag akkor tüntetheti fel az élelmiszer-vállalkozó az árun, ha az megfelel a jogszabályban meghatározott kritériumoknak.

A TERÜLETALAPÚ TÁMOGATÁSOK KIFIZETÉSÉNEK MÁSODIK ÜTEME

Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter 2012 második felében beadvánnyal fordult az Európai Bizottsághoz, hogy Magyarország a 2012. évi egységes területalapú támogatás (SAPS) esetében előleget fizethessen a termelőknek. A Bizottság helyt adott a kérésnek. A területalapú támogatás mintegy 50 százalékát előlegként már tavaly kifizették a jogosultaknak.

2013 januárjában megkezdődött a területalapú agrártámogatások második ütemének

kifizetése, a gazdák mintegy 140 milliárd forintot vehetnek át a következő hónapokban. Most hozzávetőleg 175 ezer gazda részesül támogatásban, akiknek így kevesebb hitelt, kölcsönt kell felvenniük a tavaszi munkálatok beindításához. A gazdák döntő többsége már 2013 januárjában hozzájut a támogatási összeghez.

Ám mintegy 3000-en csak márciusban vehetik fel a pénzt, az ő esetükben elsősorban a még zajló birtokviták hátráltatják a kifizetéseket.

A támogatási igények benyújtásánál a falugazdák is segítettek, ennek eredménye, hogy a néhány évvel ezelőttihez képest a hibák száma nagyságrendekkel csökkent, 2012-ben már csak a kérelmek egy százalékánál akadtak problémák.

A két ütemben kifizetett, több mint 294 milliárdos összeg hektáronként csaknem 60 ezer forintos támogatást jelent, amely 30 százalékkal több, mint két évvel korábban volt.

FIATAL GAZDA PÁLYÁZATOK – ESEDÉKESSÉ VÁLT VÁLLALÁSOK

Azok a fiatal gazdálkodók, akik az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból az első pályázati körben támogatást nyertek, olyan vállalatokat tettek, amelyek most váltak esedékessé. Az alábbiakban a legfontosabb előírások kerülnek összefoglalásra, a részletes követelmények a jogcímenyben (67/2007. (VII. 26). FVM rendelet) olvashatók el.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságának 3/2011. (I. 24.) sz. közleménye szerint a fenti FVM rendelet alapján támogatásban részesült azon fiatal gazdálkodók számára, akik 2008-ban vették kézhez a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatot, a 2011. év a működtetési időszak harmadik évének, a 2012. év a működtetési időszak negyedik évének számít. Ez az alábbi fontosabb jogkövetkezményekkel jár:

- amennyiben a nyertes fiatal gazda pénzügyi tervében a 4. és 5. működtetési évre vállalt árbevétel 25 százalékot meghaladóan marad el a tervezettől, akkor az ügyfél köteles a 25 százalékot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként a támogatási összeg 5 százalékát visszafizetni;

- amennyiben a nyertes fiatal gazda gazdaságának üzemmérete a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő

naptári évtől kezdődően az üzleti tervben az adott évre megadott EUME mérettől 30 százalékot meghaladóan marad el, akkor az ügyfél köteles a 30 százalékot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként a kifizetett támogatási összeg 2 százalékát visszafizetni;

- amennyiben a nyertes fiatal gazda az üzleti tervhez kapcsolódó kommunikációs tervben vállalt feladatok ütemezésének megfelelő teljesítését adott évre vonatkozóan elmulasztja, az ügyfél köteles a kifizetett támogatási összeg 2 százalékát visszafizetni.

A fenti vállalatokat illetően ugyanakkor vis maior bejelentést is lehet tenni, ha valamely váratlan esemény (például árvíz, belvíz, fagykár) történt, és emiatt a fiatal gazda nem tudja teljesíteni a támogatás igénybevételéhez szükséges valamelyik feltételt.

A támogatási összeg utolsó 10 százalékos mértékű részletének lehívására legkésőbb a támogatási határozat kézhezvételétől számított ötödik év első kifizetési időszakában kerülhet sor. Azaz, a 2008-ban támogatási határozatot kapott fiatal gazdák esetében a kifizetési kérelmet legkésőbb 2013. január 1. és 31. között kellett benyújtani.

PÁLYÁZATOK MIKRO-, KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA (ÚJ SZÉCHENYI TERV)

A mikro-, kis- és középvállalkozások piaci megjelenését támogató (GOP-2012-3.3.3) pályázati felhívás célja, hogy tanácsadói tevékenységek igénybe vételének támogatása révén segítse hozzá a vállalkozásokat nemzetközi versenyképességük megteremtéséhez vagy növeléséhez, beleértve a lehetséges piacok felmérését; ezzel erősítve a magyar vállalkozások bővülését, növekedését, hatékonyságát, versenyképességét.

A felhívásra a kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok jelentkezhetnek, amelyek éves átlagos statisztikai állományi létszáma a pályázat benyújtását megelőző legutolsó lezárt, teljes üzleti évben minimum egy fő volt.

Az elszámolható költségek legfeljebb 50 százalékát kitevő vissza nem térítendő támogatás összege 3-20 millió forint lehet.

Az elszámolható költségek tanácsadás igénybe vételére, marketing tevékenységet folytató munkatárs 12 hónapos bérére, piacra jutási tevékenység finanszírozására terjedhetnek

ki. A pályázatok benyújtása 2013. március 15-ig lehetséges.

A mikro-, kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológia-fejlesztését segítő (GOP-2012-2.1.1/B) pályázati kiírás célja a vállalkozások különféle versenyképesség javító fejlesztéseinek (például eszközvásárlás, ingatlan-beruházás, marketing) komplex támogatása egy projekt keretében.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás legalább 5, legfeljebb 150 millió forint lehet. Az akkreditált innovációs klaszter címet elnyert klaszterek tagvállalatai esetében pedig maximum 250 millió forint. A támogatás az elszámolható költségek 30-50 százalékát teheti ki. A pályázatok benyújtására 2013. február 28-ig van lehetőség.

A vállalati folyamatmenedzsment és elektronikus kereskedelem támogatását célba vevő (GOP-2011-2.2.1) pályázati kiírás beadási határidejét a 2013. év elején meghosszabbították. Így a pályázatokat 2013. február 28-ig

lehet benyújtani. A kiírás célja a mikro-, kis- és középvállalkozások jövedelemtermelő képességének erősítése az információs és kommunikációs technológiai (IKT) megoldások hatékony alkalmazása révén mind a belső vállalati, mind pedig a vállalkozási üzleti folyamatokban.

A pályázat keretében a modern vállalat/szervezet irányítási és termelési környezet kialakításához kapcsolódó komplex vállalati és szervezeti infokommunikációs fejlesztések támogathatóak, az alábbi céletterületeken:

- vállalati értékesítés;
- gyártás;
- humán erőforrás menedzsment és bérszámfejtés;
- kontrolling és döntéstámogatás;
- beszerzési, logisztikai terület;
- táv- és csoportmunka támogatás;
- pénzügyi, számviteli terület;
- internetes értékesítés (vállalati webáruház)
- internetes megjelenés (vállalati portál);
- munkafolyamat-irányítási rendszer bevezetése;
- elektronikus iratkezelési rendszer bevezetése
- kiegészítő specializált rendszer bevezetése.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege minimum egy, maximum tíz millió forint. A támogatás mértéke az összes elszámolható költség legfeljebb 50 százaléka.

TANYAFEJLESZTÉSI PROGRAM – ÚJABB TÁMOGATOTT PÁLYÁZATOK

A Tanyafejlesztési Program 2012. évi keretéből 440 millió forint összegben lehetőség nyílt további közel harminc - korábban forráshiány miatt elutasított - pályázat támogatására.

Az utólagos támogatásban részesült pályázatok a tanyai termékek piacra jutásának elősegítését, valamint a tanyagondnoki szolgálatok fejlesztését célzóak közül kerültek ki.

A jelentős népszerűségnek örvendő program 2011. évi 930 millió forintos keretéből 200 pályázat nyert támogatást.

A 2012-ben második alkalommal meghirdetett pályázat révén pedig mintegy 230 pályázó jutott összesen közel másfél milliárd forint vissza nem térítendő állami támogatáshoz. 2012-ben 240 alföldi településről pályázhattak önkormányzatok, kistérségi társulások, tanyagondnoki és egyházi szervezetek, vala-

mint tanyai gazdálkodók. A beérkezett pályázatok száma meghaladta a négyes százat, a támogatási igény megközelítette a 2,8 milliárd forintot.

A támogatási előlegek folyósítása a 2013. év elején kezdődik meg, a teljes támogatási összegek kifizetése pedig 2013. június 30-ig várható. A nyertes pályázóknak a fejlesztéseiket legkésőbb 2013. április 30-ig kell megvalósítaniuk.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hítelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Pongorné Dr. Csákvári Marianna | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.

Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760 | Fax: (1) 373 8455 Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt. 8201 Veszprém, Órház u. 38.